

PRIMLJENO:	23. 11 20 17	GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	00-61-1/17-6	
VEZA:		
EPA:		
SKRAĆENICA:	PRILOG: 1	

KLUB POSLANIKA BOŠNJAČKA STRANKA,
KOALICIJA ALBANCI ODLUČNO (FORCA, DUA, AA) I
HRVATSKA GRAĐANSKA INICIJATIVA

Na osnovu člana 187 Poslovnika Skupštine Crne Gore, ovlašćujem potpredsjednika Skupštine Crne Gore, Gencija Nimanbegua, da u ime Poslaničkog kluba postavi pitanje predsjedniku Vlade Crne Gore.

PREDSJEDNIK KLUBA

Ervin Ibrahimović

SKUPŠTINA CRNE GORE
Pitanje za Predsjednika Vlade
g. Duško Marković

Ulqin/Ulcinj, 23.04.2017
Br.Nr. 23-04-01/17

Poštovani Predsjedniče Vlade Markoviću

U skladu sa članom 187. Poslovnika Skupštine Crne Gore, kao ovlašćeni predstavnik Kluba poslanika BS, koalicije "Shqiptaret te vendosur" Albanci Odlučno i HGI upućujem Vam sljedeće pitanje:

Koje su mjere, ciljevi i učinci koje planira da preduzme tj ostvari Vlada Crne Gore u sklopu već najavljene reforme obrazovnog sistema putem izmjena seta zakona iz oblasti obrazovanja?

Imajući u vidu da je obrazovanje prepoznato kao jedan od prioriteta Vlade, šta očekujete od najavljenih reformi i koje benefite očekujete za učenike i studente, kako za cjelokupno društvo tako i posebno za obrazovanje na albanskom jeziku kao dio cjelokupnog obrazovnog sistema?

Obrazloženje

Kvalitetno, dostupno, sveobuhvatno obrazovanje je osnova razvoja modernog društva. Društvo koje želi da zajedničke vrijednosti budu prihvaćene obrazovanje mora posvetiti najveću pažnju da bi pojedincu omogućili kvalitetno obrazovanje, sposobno da stvori pojedinca koji svojim sposobnostima je u stanju da doprinosi sebi, porodici, i zajednici u kojoj živi.

Već su najavljene seobuhvatne reforme i to na početku mandata Vlade dok je Ministarstvo već predstavio Nacrte seta zakona i otpocelo javnu raspravu o njima.

Najavljene izmjene predviđaju, između ostalog, unapređenje znanja stranih jezika na svim nivoima obrazovanja, kao i uvođenje praktične nastave koja je prepoznata kao nedostatak.

Takođe, u cilju podizanja kvaliteta najavljuje se kao značajan iskorak smanjenje opterećenja učenika kroz manje grupe za rad, odnosno manji broj učenika u odjeljenju.

Fond za kvalitet i talente i besplatne studije je nešto što najviše interesuje mlade ljude, kao i novi model studija. Veliko je interesovanje javnosti za ovu temu, kao najava za dodatnim ulaganjem u obrazovanje unaprijede položaj učenika i studenata, i dugoročno kroz kvalitetniji system omoguci veća konkurentnost mladih za tržište radi i time smanji nezaposlenost, a obezbijedi prepoznatljivost obrazovnog sistema u Crnoj Gori.

Kao dio opšteg sistema, obrazovanje na Albanskom jeziku u Crnoj Gori ima svoje posebnosti. Brojne nedostatke koji su prepoznati od strane samih prosvjetnih radnika i koje je Nacionalni Savjet Albanaca kroz dokument Zaključci i Preporuke za poboljšanje položaja obrazovanja na albanskom jeziku u Crnoj Gori još 2014 godine uputilo svim nadležnim institucijama obrazovanja. Poslije niza sastanaka Ministarstvo je krenulo u implementaciju kroz formiranje Radne Grupe koja je svoj posao završila još početkom 2016 godine. Očekujemo da se rezultati, preporuke i zaključci implementiraju još od Juna mjeseca 2016 godine.

Imajući u vidu navedeno, šta sve očekujete od reformi obrazovnog sistema i koji su optimalni rokovi koje možemo očekivati za implementaciju ovog važnog procesa?

Očekujem i pisani odgovor.

S poštovanjem,

Genci Nimanbegu,
potpredsjednik Skupštine
poslanik koalicije „Albanci Odlučno / Shqiptarët të Vendosur”.

Skupština Crne Gore
Generalni sekretar

Broj: 00-61-1/17-6/3

Podgorica, 12. V 2017. godine

POSLANIK

g-din Genci Nimanbegu

Dostavljam Vam odgovor na premijersko pitanje sa Šeste - posebne sjednice Prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja održane 26. aprila 2017. godine.

Aleksandar Jovčević

CRNA GORA
SKUPŠTINA CRNE GORE

PRIMLJENO:	12. V	20 17. GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	00-61-1/17-6/2	
VEZA:		
EPA:		
SKRACENICA:	PRILOG:	

Vlada Crne Gore
Predsjednik

Broj: 01 - 3642

Podgorica, 27. april 2017. godine

SKUPŠTINA CRNE GORE

Gospodin Ivan Brajović, predsjednik

Poštovani predsjedniče,

U skladu sa stavom 7 člana 187 Poslovnika Skupštine Crne Gore u prilogu dostavljam pisane odgovore na poslanička pitanja postavljena tokom Premijerskog sata održanog 26. aprila 2017. godine, kako bi isti bili dostavljeni uvažanim poslanicima.

S poštovanjem,

Duško Marković

Klub poslanika Bošnjačke stranke, koalicije „Shqiptaret te vendosur“ (Albanci odlučno) i Hrvatske građanske inicijative
Genci Nimanbegu

Poštovane kolegice i kolege poslanici,
poštovani predsjedniče Vlade i članovi Vlade,

U skladu sa članom 187. Poslovnika Skupštine Crne Gore, kao ovlašćeni predstavnik Kluba poslanika Bošnjačke stranke, koalicije „Shqiptaret te vendosur“ (Albanci odlučno) i Hrvatske građanske inicijative upućujem Vam sljedeće pitanje:

Koje su mjere, ciljevi i učinci koje planira da preduzme tj. ostvari Vlada Crne Gore u sklopu već najavljene reforme obrazovnog sistema putem izmjena seta zakona iz oblasti obrazovanja?

Imajući u vidu da je obrazovanje prepoznato ka jedan od prioriteta Vlade, šta očekujete od najavljenih reformi i koje koristi očekujete za učenike i studente, kako za cjelokupno društvo tako i posebno za obrazovanje na albanskom jeziku kao dio cjelokupnog obrazovnog sistema?

Obrazloženje

Kvalitetno, dostupno, sveobuhvatno obrazovanje, osnova je razvoja modernog društva. Društvo koje želi da zajedničke vrijednosti budu prihvaćene obrazovanju mora posvetiti najveću pažnju da bi pojedincu omogućili kvalitetno obrazovanje sposobno da stvori pojedinca koji je svojom sposobnostima u stanju da doprinosi sebi, porodici i zajednici u kojoj živi.

Među najavljene reforme, i to na početku mandata Vlade, dok je Ministarstvo već predstavilo nacрте seta zakona i otpočelo javnu raspravu o njima. Najavljene izmjene predviđaju, između ostalog, unapređenje nastave stranih jezika na svim nivoima kao i uvođenje praktične nastave koja je prepoznata kao nedostatak. Takođe, u cilju podizanja kvaliteta najavljuje se kao značajan iskorak smanjenje opterećenja učenika kroz manje grupe za rad odnosno manji broj učenika u odjeljenju.

Fond za kvalitet i talente i besplatne studije nešto je što najviše interesuje mlade ljude kao i novi model studija. Veliko je interesovanje javnosti za ovu temu kao najava za dodatnim ulaganjem u obrazovanje da bi se unapredio položaj učenika i studenata i dugoročno kroz kvalitetni sistem omogućio mladim konkurentnost za tržište rada i time smanjila nezaposlenost a obezbijedila prepoznatljivost obrazovnog sistema u Crnoj Gori.

Kao dio opšteg sistema obrazovanje na albanskom jeziku u Crnoj Gori ima svoje posebnosti. Brojni nedostaci koji su prepoznati od strane samih prosvjetnih radnika i koje je Nacionalni savjet Albanaca kroz dokument „Zaključci i preporuke za poboljšanje položaja obrazovanja na albanskom jeziku u Crnoj Gori“, još 2014. godine uputio svim nadležnim institucijama obrazovanja. Poslije niza sastanaka koje smo pokrenuli Ministarstvo je krenulo u

implementaciju kroz formiranje Radne grupe a koja je svoj posao završila još početkom 2016.godine. Očekujemo da se rezultati, preporuke i zaključci implementiraju još od juna mjeseca 2016. godine.

Imajući u vidu sve navedeno što očekujete od reforme obrazovnog sistema i koji su optimalni rokovi koje možemo očekivati za implementaciju ovog važnog procesa?

Zahvaljujem.

ODGOVOR

Uvaženi poslanice Nimanbegu,

Prije nego što pređem na odgovor želim da, pozivajući se na Vašu informaciju da je Vlada odnosno resorno ministarstvo pripremila paket propisa za reformu cjelokupnog sistema obrazovanja, govori o tome da ispunjavamo ne samo rokove nego i suštinske obaveze koje smo preuzeli i pred vama poslanicima i pred građanima Crne Gore. Iako smo na početku javne rasprave o ovom paketu reformi želim da iskažem i poštovanje i čestitke Ministarstvu prosvjete i ministru i njegovom timu na izvanredno pripremljenom paketu reformi u ukupnom sistemu obrazovanja. Vjerujem da će to biti zaključak ne samo javne rasprave, nego i vaša ocjena kada se ubrzo budete o tim zakonima izjašnjavali ovdje.

Dakle, svaka ozbiljna reforma zahtijeva vrijeme koje će pokazati opravdanost njenih ciljeva. U obrazovanju, kao oblasti koja podrazumijeva sazrijevanje ne samo znanja, nego i ličnosti, to vrijeme je mnogostruko veće. Ali zato su i plodovi obrazovnih reformi najčešće vidljiviji od rezultata u drugim oblastima.

Reforme u predškolskom, osnovnom, gimnazijskom, stručnom i visokom obrazovanju na kojima je Ministarstvo radilo u prethodnom periodu, svoju punu vidljivost imaće tek u godinama koje dolaze. Budući da je riječ o najosjetljivijem i najznačajnijem dijelu društva – djeci i mladima – nemamo sumnje u potrebu takvog napora.

Prema svim relevantnim istraživanjima, pohađanje predškolskih ustanova ima izuzetno veliki uticaj na sveukupni napredak djeteta i njegova postignuća. U tom smislu, poznato je i da se znanja kvalitetnije usvajaju u najmlađem uzrastu. Tako je predloženim izmjenama Zakona o predškolskom vaspitanju i obrazovanju predviđena mogućnost izučavanja engleskog jezika za djecu od tri do šest godina u predškolskim ustanovama. Izuzetno važna novina je i obavezna nastava engleskog jezika od prvog razreda osnovne škole. Pored toga, otvorili smo mogućnost da se ove školske godine u okviru pilot-projekta, dio nastave za pet odjeljenja prvog razreda izvodi na engleskom jeziku.

Novim Opštim dijelom obrazovnog programa za osnovno obrazovanje, čija primjena će otpočeti od ove školske godine, ukupan fond časova za osnovne škole je smanjen za 10%. Osnovni motiv za izmjene u ovom pravcu jeste neophodnost da se obezbijedi optimalno vrijeme tokom koga će učenici zaista usvojiti trajna i primjenjiva znanja. Paralelno sa smanjenjem obima gradiva u osnovnim školama, Ministarstvo prosvjete je vodilo računa o statusu nastavnog kadra i našem opredjeljenju da ćemo se posebno baviti položajem prosvjetnih radnika. Upravo zato je izmjenama i dopunama Zakona o osnovnom obrazovanju nastavnicima predmetne nastave smanjena sedmična norma na 18 časova, dok je nastavnicima razredne nastave norma usklađena sa obrazovnim programom. Individualni pristup i fokusiranje na lične mogućnosti i afinitete svakog djeteta, bili su osnov da se predloži smanjenje broja učenika u odjeljenjima prvog razreda škola, sa dosadašnjih 30 na 28 učenika.

Time će se, vjerujemo, značajno unaprijediti uslovi za rad i učenje, i unaprijediti kvalitet nastave.

Opredijelili smo se da stimuliramo najbolje učenike. Moramo im, od samog ulaska u obrazovni sistem, pokazati da brinemo o njima i da je njihova budućnost vezana za ovu zemlju. Tako će se, u skladu sa izmjenama Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju, prvi put u Crnoj Gori osnovati **Fond za kvalitet i talente**. Njime će se stvoriti mogućnost za nagrađivanje najboljih učenika i studenata, njihovih nastavnika i profesora, kao i za unapređenje uslova učenja rada. U ovom slučaju fokus će biti na onim ustanovama kojima je to i najpotrebnije, poput seoskih škola. Sredstva Fonda će se obezbjeđivati iz budžeta i unutarresorske preraspodjele sredstava. Kao predsjednik Vlade – daću doprinos da ona budu na potrebnom nivou.

Davanje istih šansi djeci nije ničija dobra volja, nego obaveza svih, a posebno onih koji rade u sistemu obrazovanja. Stoga pozdravljam namjeru Ministarstva prosvjete da na novi način organizuje angažman asistenata u nastavi za djecu sa posebnim obrazovnim potrebama. Oni će od sada biti angažovani od strane škola u toku školske godine, na osnovu ugovora o radu, sa svim pravima i obavezama iz radnog odnosa, uključujući znatno veća primanja od dosadašnjih. Osim rješavanja onog što je egzistencijalno pitanje asistenata, kao rezultat ove odluke očekujemo i dodatni kvalitet u radu, i davanje optimalne podrške djeci.

Izmjenama Zakona o gimnaziji predloženo je da se gimnazija može osnovati kao opšta i specijalistička (matematička, filološka, sportska i dr.), čime se izlazi u susret potrebama mladih da se profiliraju u onim segmentima za koje imaju sklonosti. Naši srednjoškolci moraju imati predznanja za dalju nadgradnju u toku obrazovanja. Stoga je izmjenama Zakona o gimnaziji i Zakona o stručnom obrazovanju predloženo uvođenje bodovnog limita za upis u prvi razred gimnazije i četvorogodišnje stručne škole. Kako bi se matura unaprijedila, predloženo je da bude u potpunosti eksterna, čime će se dodatno objektivizirati čitav proces. Takođe, učenici će, umjesto četiri, polagati tri predmeta. Generacija učenika srednjih škola koja ove godine upisuju prvi razred polagaće maturski i stručni ispit po novom konceptu ako bude usvojen.

Podaci pokazuju da je u zemljama EU više miliona mladih od 15 do 24 godine nezaposleno, ali i da je nezaposlenost najmanja tamo gdje se u saradnji sa poslodavcima utvrđuju potrebe za vještinama i kvalifikacijama. Stoga su predloženim izmjenama Zakona o stručnom obrazovanju predviđeni podsticaji za poslodavce kako bi se obezbijedila implementacija dualnog obrazovanja. Ministarstvo će obezbjeđivati sredstva za naknade učenicima prvog i drugog razreda u dualnom obrazovanju, a naknade u trećem razredu su obaveza poslodavca. Naknada učeniku u dualnom obrazovanju biće od 10 do 20% prosječne neto zarade u Crnoj Gori.

Zakonom o visokom obrazovanju predviđene su besplatne studije za studente osnovnih studija koji će se upisati u javne ustanove ove studijske godine, dok će master studije po reformisanom modelu studija biti besplatne počev od 2020/2021. godine. Pored toga, dodatno integrisanje crnogorskog u evropski obrazovni prostor otvoriće šansu za još veću mobilnost naših mladih, ali i njihovo lakše zapošljavanje i prepoznatljivost njihovih diploma na

tržištu. Od ove studijske godine na Univerzitetu Crne Gore predviđeno je i uvođenje novog modela studija po sistemu 3+2+3 (osnovne, master i doktorske studije), dok su i ostale ustanove visokog obrazovanja u obavezi da model studija usklade sa navedenim sistemom. Izmjenama zakona uvodi se i tzv. **ugovorni model finansiranja visokog obrazovanja**. Ugovorom između Vlade i javne ustanove obezbijediće se veća izdvajanja iz budžeta za Univerzitet, koja mora pratiti i veća odgovornost Univerziteta i širi kvantum obrazovnih programa. Dakle, obim opredijeljenih sredstava zavisice isključivo od postignutih rezultata i pruženih obrazovnih usluga.

Poštovani gospodine Nimanbegu,

Slažem se sa Vašom ocjenom da je obrazovanje na albanskom jeziku dio cjelokupnog obrazovnog sistema. Upravo zbog toga, odgovori koji se tiču reforme predškolskog obrazovanja, uvođenja engleskog jezika od najranijeg djetinjstva, smanjivanja obima gradiva za osnovce, brige o statusu prosvjetnih radnika, osnivanja Fonda za kvalitet i talente – kompatibilni su i primjenjivi i kad je u pitanju obrazovanje na albanskom jeziku.

Međutim, u tom smislu možemo ukazati na još neke mjerljive iskorake koji korespondiraju sa našim ukupnim opredjeljenjima. Naime, Vlada kontinuirano radi i na podizanju kvaliteta obrazovanja manjina, zbog čega je konstituisan poseban Direktorat u Ministarstvu prosvjete. Nastava na albanskom jeziku realizuje se na svim nivoima obrazovanja. Sa ciljem njenog daljeg unapređenja, a na inicijativu Albanskog nacionalnog savjeta, aprila 2015. godine formirana je Radna grupa koja je radila na analizi programa i udžbenika za nastavu na albanskom jeziku, kako bi se dali konkretni predlozi za otklanjanje potencijalnih nedostataka. Zavod za udžbenike i nastavna sredstva u kontinuitetu objavljuje udžbenike na albanskom jeziku za sve predmete, sa istim obimom sadržaja koji imaju udžbenici na crnogorskom jeziku.

Planirano je da se u Tuzima otvori muzička škola, kao područno odjeljenje muzičke škole „Vasa Pavić“ iz Podgorice, kao i da se Gimnazija u Tuzima transformiše u mješovitu školu, koja će realizovati i programe stručnog obrazovanja, i na taj način obim obrazovnih usluga učiniti širim i bogatijim.

Pored svega navedenog, Ministarstvo prosvjete u saradnji sa Univerzitetom Crne Gore planira da dodatno unaprijedi kvalitet studijskog programa **Obrazovanje učitelja na albanskom jeziku**, koji se realizuje na Filozofskom fakultetu u Nikšiću.

Sve ovo je dio reformskih koraka kojima je Ministarstvo prosvjete, odnosno Vlada Crne Gore, pristupila u ovom segmentu resorskih politika. Stručnoj javnosti je jasno da se radi o reformama koje pored usvajanja zakonske regulative, zahtijevaju dodatni trud i svestranije zalaganje svakog profesora, svakog nastavnika, i svakog državnog službenika koji se bavi ovim pitanjima.